

11. decembar 2003.

Politika PKM-a za dodelu dozvola za emitovanje programa: Ograničeni izuzeci na moratorijum

26-og marta 2003. godine, Privremeni komesarijat za medije je stavio moratorijum na dalje dodeljivanje dozvola za radio i televizijsko emitovanje programa. Ova odluka bazirana je na dve premise:

- (1) PKM je upravo završio treći krug izdavanja dozvola od 2001. godine. Konačan broj dozvola je velik u poređenju sa relativno malim brojem stanovnika Kosova, a manjine su dosta dobro zastupljene u medijima u poređenju sa njihovom brojnošću. Dodatno dodeljivanje dozvola stanicama nosi rizik daljeg komadanja medijskog tržišta, sa previše stanica koje se nadmeću na malom reklamnom tržištu. Dodatno dodeljivanje dozvola stanicama povećalo bi rizik od finansijskog propadanja postojećih stanica.
- (2) Činilo se u martu da će zakon kojim se PKM transformiše u stalnu kosovsku agenciju, Nezavisnu komesarijat za medije, biti brzo donet. S obzirom na to, bilo je razumno odložiti dalje izdavanje dozvola, dok NKM ne bude osnovan.

Iskustvo stečeno u poslednjih šest meseci pokazuje da je, jer se sa nacrtom Zakona o Nezavisnom komesarijatu za medije kasni, moratorijum u velikoj meri opravdao svoje postojanje. Kosovsko marketinško tržište je i dalje slabo, finansijski opstanak mnogih stanica je pod znakom pitanja i eventualno nekoliko stanica ima dovoljno sredstava za kvalitetan program. Finansijski pritisak na emitere programa će se povećati s početkom rada NKM-a, uvođenjem naknade za dozvole, kao i usvajanjem kosovskog Zakona o autorskim pravima sledeće godine, a kojim će se od emitera programa zahtevati plaćanje takse za autorska prava za korišćenje muzike, kako se to čini svuda u svetu. Davanjem dozvola značajnom broju novih stanica samo bi pogoršalo ove probleme.

Iskustvo, takođe, pokazuje da su izuzeci na moratorijum za nove dozvole jednako opravdani i neophodni u ograničenim, izuzetnim prilikama.

Određene teritorije na Kosovu ostaju slabo pokrивene, ili uopšte nisu pokrивene, od strane lokalnih medija koji su angažovani na praćenju lokalnih događaja i tema. Osim toga, nesrazmerno mali broj medija na Kosovu se posvetio programu koji je zasnovan na multi-etničnosti i kao takav služi kao značajni izvor konstruktivnog dijaloga među zajednicama. Konstruktivna komunikacija među narodima na Kosovu je suštinska, ukoliko Kosovo očekuje da sačuva mir i stabilnost i ukoliko želi da se integriše u Evropu.

S obzirom na konsultacije koje smo imali po ovom pitanju sa kosovskim organizacijama i međunarodnim agencijama, PKM usvaja sledeću politiku za izdavanje novih dozvola za emitovanje programa koja stupa na snagu odmah:

- (1) Moratorijum za izdavanje novih dozvola za emitovanje programa ce ostati na snazi sve dok ne bude zamenjen Zakonom o NKM;
- (2) PKM će razmotriti molbe za nove dozvole i odobriće ograničen broj dozvola za radio i televizijske stanice male snage (maksimum 50 W) samo u sledećim izuzetnim slučajevima:
 - (a) Kada opštine ili druge bitne oblasti nisu servisirane od strane lokalnih pisanih ili elektronskih medija koji obezbeđuju, ili od kojih se očekuje da obezbede, praćenje lokalnih vesti i tema, kao i javnu diskusiju o njima;
 - (b) U slučaju kada nevladine organizacije predstavje jasan i praktičan plan za organizaciju i održavanje radio ili televizijske stanice zasnovane na multietničkom programu koja će služiti kao javni servis i koja će uključivati konstruktivan dijalog medju narodima;
 - (c) Ukoliko je frekvencija na području predviđenom za rad stanica male snage na raspolaganju.
- (3) Pored toga, uz poznavanje osnovnih uslova PKM-a za dobijanje dozvole, podnosioci molbe moraju prezentovati dobro organizovan i uverljiv plan za obezbeđivanje opreme i obuke koji su neophodni za produkciju kvalitetnog programa, kao i dobro dokumentovan i uverljiv finansijski plan za podršku stanice čija je primarna uloga – uloga javnog servisa.
- (4) U saglasnosti sa ustanovljenom politikom, PKM neće izdavati dozvole za emitovanje programa opštinskim i drugim vlastima. Međutim, PKM podržava prijavljivanje nevladinih organizacija, u skladu sa ovom politikom, koje će saradivati sa opštinskim vlastima u obezbeđivanju programa upućenog na teme od značaja za zajednicu, a ne na politiku. Opštinske i druge vlasti mogu podržati takav program pod uslovom da (a) to čine iskreno i odgovorno; i da (b) dozvole sveobuhvatnu kontrolu programa uredništvu i prilagode je sa Propisima PKM-a o radu medija i drugim uslovima koji se odnose na dozvolu.

Robert Gillette
Privremeni komesar za medije